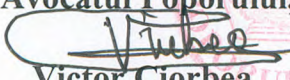

Aprob,
Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Centrul de Primire în Regim de Urgență
”Copiii Străzii” Baia Mare, județul Maramureș

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul de Primire în Regim de Urgență ”Copiii Străzii” Baia Mare, este structurat pe trei capitole, după cum urmează :

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Potrivit art. 29³ și art. 29⁷ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în data de 28 septembrie 2016, a fost efectuată o vizită inopinată la Centrul de Primire în Regim de Urgență ”Copiii străzii” județul Maramureș.

Din echipa de vizită au făcut parte: doamna [redacted] și domnul [redacted], consilieri în cadrul Centrului zonal Alba al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție; domnul [redacted], medic; doamna [redacted], asistent social și doamna [redacted], reprezentant al Asociației Umanitare ”Împreună pentru ei”.

Obiectul vizitei l-a constituit verificarea condițiilor de cazare, a asistenței medicale, sociale și psihologice.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de Primire în Regim de Urgență pentru Copiii Străzii (CPRU), situat în municipiul Baia Mare, este organizat ca o componentă funcțională, de tip rezidențial, în structura Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș. Acesta a fost înființat prin Hotărârea nr. 104/2011 a Consiliului Județean Maramureș și deține Licența de funcționare provizorie nr. 239/2016, eliberată de Ministerul Muncii, Familiei și protecției Sociale a Persoanelor Vârstnice.

La momentul vizitei în centru nu exista nici un beneficiar, conform constatărilor echipei de vizită și documentelor puse la dispoziție de șeful centrului, ultimul caz instrumentat fiind finalizat, în data de 10.09.2014 prin dispoziția directorului general al DGASPC Maramureș, privind încetarea măsurii plasamentului în regim de urgență și revenirea minorului în familie.

CPRU Copiii Străzii are ca **misiune generală** asigurarea accesului copiilor, pe o perioadă determinată, la găzduire, îngrijire, educație, consiliere informală și pregătire în vederea reintegrării familiale și sociale sau adoptării unei măsuri de protecție corespunzătoare.

Conform **Regulamentului de Organizare și Funcționare**, serviciile furnizate în cadrul centrului erau:

- Găzduire și asigurarea hranei.
- Oferirea unor alternative, specifice pentru fiecare copil al străzii aflat în evidență, precum și pentru membrii de familie ai acestuia, în funcție de nevoile identificate în următoarele planuri:
 - social- îndrumare, sprijin și consiliere socială;
 - educațional- alfabetizare, educație școlară, educație pentru sănătate, activități recreative și de socializare;
 - medical- asistență medicală primară, acompaniere în rezolvarea unor probleme de sănătate, educație contraceptivă și planificare familială, educație sexuală;
 - psihologic- evaluare psihologică primară, programe de consiliere individuală și de grup, ergoterapie, meloterapie, terapie de suport;
 - juridic- clarificarea situației juridice, identificarea părinților, sprijin pentru întocmirea actelor de identitate și de stare civilă, reprezentarea în fața autorităților și sesizarea organelor judiciare în situații de abuz, neglijare, exploatare;
 - formării deprinderilor de viață independentă- igienă proprie, autogospodărire, dobândirea unui grad de autonomie personal corespunzător vârstei;
 - integrării profesionale- tinerii cu vârsta peste 16 ani vor fi înscriși în baza de date a AJOFM în vederea orientării acestora către cursuri de calificare profesională și eventual ocuparea unui loc de muncă.

Clădirea centrului era situată într-o curte cu suprafața de aproximativ 500 m², avea trei niveluri, demisol, parter, etaj (mansardă) și o capacitate de găzduire de 15 locuri. La demisol se afla o bucătărie, o sală de mese, un grup social pentru personal și un spațiu pentru centrala termică. În sala de bucătărie erau depozitate conserve, iar în sala de mese erau cutii din carton cu jucării. Parterul cuprindea două camere, fiecare cu câte 4 paturi, dulapuri cu câte 3 compartimente, măsuțe, noptiere și baie proprie (chiuvetă, duș, wc), o cameră pentru activități zilnice, un cabinet medical, un izolator, un grup social cu spațiu pentru spălătorie și o magazie. **Accesul de la parter la etaj, se făcea pe o scară, care nu avea prevăzută o mână curentă pentru sprijinul și siguranța utilizatorilor.** La etaj erau două camere, fiecare cu câte 4 paturi, dulapuri, noptiere, măsuțe, fiind deservite de un singur grup sanitar cu 2 dușuri, o chiuvetă și un wc. Tot la etaj mai exista un cabinet psihologic și un birou pentru șeful de centru și asistentul social dotat cu două calculatoare, o multifuncțională, două dulapuri cu rafturi, două birouri cu două scaune, un aparat de radio cu CD și un telefon. Toate dotările adică aparatura, instalațiile și mobilierul erau într-o stare bună.

Beneficiarii centrului, conform regulamentului de organizare și funcționare, erau **copiii străzii** (cei care trăiesc permanent în stradă și nu întrețin legături cu familia), **copii în stradă** (cei care se află circumstanțial în stradă și care păstrează legături ocazionale cu familia) și **copii pe stradă** (cei care se află permanent pe stradă trimiși de familie pentru a cerși, a presta diverse munci sau chiar pentru a săvârși mici furturi. În timpul săptămânii, de luni până vineri, între 8⁰⁰ și 20⁰⁰, copiii erau duși la Centrul de zi Romani unde desfășurau activități de educație formală și informală iar sâmbăta și duminica rămâneau în CPRU-Copiii Străzii.

Metodologia de admitere presupunea identificarea cazurilor de „copii ai străzii”, care se făcea de către Echipa de intervenție stradală, formată din reprezentanți ai DGASPC Maramureș și ai Fundației de Voluntari Somaschi, prin acțiuni stradale zilnice, conform unui program care includea 2 ore/zi alocate lucrului stradal propriu-zis și 3 ore/zi alocate evaluării și monitorizării cazurilor/familiilor aflate în evidență.

De asemenea, identificarea cazurilor de „copii ai străzii” se putea face și în urma sesizărilor primite de la alte compartimente ale DGASPC Maramureș, din partea organelor de poliție sau de jandarmerie, a altor instituții (Serviciul Public de Asistență Socială din cadrul Primăriei Baia Mare, unități de învățământ), a unor persoane fizice, prin telefonul de urgență sau mass-media. În situația în care copilul identificat avea familie și păstra legătura cu aceasta, lucrătorul social stradal însoțea copilul până la domiciliul său, predându-l părintelui/reprezentantului legal, în baza unui proces verbal, aducându-i-se acestuia la cunoștință necesitatea respectării obligațiilor și îndatoririlor de părinte/reprezentant legal al copilului. În continuare se informau organele de poliție (polițistul de proximitate responsabil de zonă) și unitatea școlară, după caz, despre situația creată, urmând a se stabili măsurile necesare. Ulterior, lucrătorul social împreună cu alți specialiști din cadrul Serviciului Public de Asistență Socială Baia Mare, aveau obligativitatea efectuării unei anchete psihosociale și a monitorizării cazului respectiv pentru o perioadă de 3 până la 6 luni.

În situația în care, în urma evaluării efectuate, se constata existența unor situații de abuz, neglijare, exploatare și/sau existența unor indicii privind săvârșirea unor infracțiuni se propunea dispunerea măsurii plasamentului în CPRU și împreună cu consilierul juridic al DGASPC se analiza oportunitatea sesizării Parchetului de pe lângă Judecătoria Baia Mare.

Dacă în urma activității de evaluare se identifica, pentru beneficiar sau pentru membrii de familie ai acestuia, nevoia de integrare profesională, acesta/aceștia erau înscriși în baza de date a AJOFM Maramureș, fiind consiliați și orientați către cursuri de calificare profesională, în vederea integrării pe piața muncii.

Pentru formarea unor deprinderi de viață independentă beneficiarii urmau să participe la tabere cu acest specific.

În situația celor cu consum de substanțe psihoactive, se făcea orientarea către Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Maramureș, în scopul acordării de suport și asistență de specialitate.

Personalul CPRU, prevăzut în statul de funcții cuprindea un șef de centru, un psiholog stagiar, un asistent social, un asistent medical, un administrator, un educator/instructor educator pentru activități de resocializare, trei educatori/pedagogi sociali și trei infirmieri. Din totalul celor 12 posturi, erau ocupate doar 3 posturi, respectiv șef centru, un educator și un infirmier, iar din acestea, la momentul vizitei, educatorul și infirmierul erau delegați, prin dispoziția directorului general să-și desfășoare activitatea la alte structuri din cadrul DGASPC Maramureș.

În scopul prevenirii și diminuării fenomenului de vagabondaj și cerșetorie de către copii, pe raza municipiului Baia Mare, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș avea acord de parteneriat cu Serviciul Public de Asistență Socială Baia Mare, Poliția municipiului Baia Mare, Poliția locală Baia Mare și cu Inspectoratul de Jandarmi Județean Baia Mare. Părțile semnatare se angajau să colaboreze, în limita atribuțiilor specifice, în vederea facilitării accesului copiilor străzii la servicii de găzduire, igienă corporală, acordare de hrană, servicii de informare, consiliere, activități educaționale precum și pentru organizarea unor campanii de informare și sensibilizare a populației privind măsurile întreprinse de autorități în problema copiilor străzii.

Asistența medicală

Conform **Manualului de Proceduri**, imediat după identificarea copilului de către echipa din teren, acesta era prezentat la compartimentul UPU- Pediatrie, din cadrul Spitalului Județean de Urgență Baia Mare și la nevoie, la camera de gardă a Spitalului de Pneumoftiziologie Baia Mare, în vederea evaluării stării de sănătate a acestuia. În urma acestor evaluări, dacă nu existau probleme de sănătate, copilului i se elibera o scrisoare sau adeverință medicală și era plasat la Centrul de Primire în Regim de Urgență pentru Copiii Străzii. În situația în care, în urma evaluării medicale, se depistau probleme de

sănătate, copilul era direcționat, pentru consult de specialitate, diagnostic și tratament, către una din secțiile Spitalului Județean de urgență Baia Mare. În dosarele personale ale foștilor beneficiari se găseau doar documentele medicale care atestau starea de sănătate a acestora în urma evaluării inițiale însă **lipseau fișele medicale care trebuiau să conțină informații referitoare la antecedentele personale ale copilului și familiei, imunizări, boli, răniri accidentale, alergii sau reacții adverse la administrarea unor medicamente, rezultate ale unor analize sau investigații efectuate anterior sau pe perioada șederii în centru**, conform prevederilor standardului 5, din Ordinul nr. 132 /17 aprilie 2005, al Secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului

Pe perioada șederii în centru, starea de sănătate a copiilor era supravegheată de către personalul centrului iar în situația apariției unor probleme de sănătate, copiii erau prezentați pentru consult de specialitate, în ambulatoriul Spitalului Județean sau în situații mai grave, se apela la serviciul de urgență 112. În cazul unor afecțiuni contagioase, la recomandarea medicului specialist, se lua măsura izolării copilului.

Primul ajutor, tratamentul infecțiilor intercurrente și administrarea medicamentelor se făcea de către personalul centrului la indicația medicului, medicamentele fiind păstrate la cabinetul medical.

Întregul personal al CPRU, avea ca obligație de serviciu, frecventarea unor cursuri de pregătire în acordarea primului ajutor, suportate din bugetul angajatorului.

Asistența psihologică

La nivelul centrului **nu existau documente din care să rezulte că minorii găzduiți au beneficiat de intervenție personalizată, din partea unui specialist (psiholog, psihoterapeut), concretizată într-un Program personalizat de consiliere și/sau psihoterapie PPC, cu stabilirea unor obiective terapeutice clare, cu ședințe de consiliere, individuale sau de grup, consemnate în fișe de consiliere, conform prevederilor standardului 8, din Ordinul nr. 132 / 17 aprilie 2005, al Secretarului**

de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului , toate acestea având un rol semnificativ în crearea unui climat securizant al beneficiarilor precum și în evitarea expunerii lor viitoare la o situație de abuz, neglijare sau exploatare.

Asistența socială

Activitatea de **asistență socială**, în cadrul CPRU, se limita la întocmirea unui dosar al beneficiarului în care se găseau, de regulă, următoarele documente: procesul verbal de predare-primire al copilului către centru, documentele de evaluare medicală, dispoziția directorului general al DGASPC Maramureș, de instituire a măsurii plasamentului în regim de urgență, fotocopii ale actelor de identitate și de stare civilă ale copiilor și părinților, angajamente scrise ale părinților de a-i lua pe copii acasă și în unele dosare anchete sociale întocmite de către primăria de domiciliu sau de către DGASPC și plan de servicii în situația celor care au beneficiat de servicii sociale de la alte instituții.

La dosarele sociale ale copiilor s-au constatat următoarele deficiențe:

- nu existau dispoziții privind numirea unui manager de caz sau responsabil de caz;
- nu existau fișe/rapoarte de monitorizare post-serviciu;
- nu existau elaborate planuri de servicii/planuri individualizate de protecție în urma evaluării detaliate.

ROF nu era datat iar Proiectul instituțional/Plan anual de acțiune nu cuprindea obiectivele centrului și nu era datat pentru anul în curs, conform Standardului 12, din Ordinul nr. 132 /17 aprilie 2005, al Secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului

De asemenea nu exista si nici nu a existat activitate de supervizare internă sau externă a personalului, conform Standardului 16, din Ordinul nr. 132 /17 aprilie 2005, al Secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului.

În situația în care un copil a fost beneficiar al centrului pe o perioadă de mai multe luni, nu i s-a întocmit un program educațional pentru a avea acces la o unitate de învățământ.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

conducerii Centrului de Primire în Regim de Urgență "Copiii străzii"

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru

1. Reluarea activității centrului sau desfășurarea unei activități conforme cu infrastructura și logistica existente precum și cu Licența de funcționare provizorie eliberată de Ministerul Muncii, Familiei și protecției Sociale a Persoanelor Vârștnice.
2. Facilitarea accesului de la parterul clădirii la etaj (mansardă), prin montarea unei balustrade de sprijin (mână curentă), pe scările dintre aceste niveluri.